

# Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155980,Czaplicki-Czeslaw-Rys-19222006.html>

25.04.2024, 23:39

## Czaplicki Czesław „Ryś” (1922-2006)

**Por. Czesław Czaplicki „Ryś” (1922-2006)**, ur. 6 VI 1922 r. Zacisze, pow. Przasnysz, woj. warszawskie. Pochodził z rodziny chłopskiej. Do konspiracji narodowej dołączył w 1940 r. Ukończył konspiracyjną podchorążówkę, a na początku 1943 r. objął funkcję zastępcy dowódcy oddziału partyzanckiego Akcji Specjalnej NSZ, a pod koniec 1943 r. dodatkowo szefa Wydziału I (organizacyjnego) w KP Przasnysz NSZ. Prowadził działalność sabotażową i dywersyjną przeciwko oddziałom niemieckim. Po podpisaniu umowy scaleniowej z marca 1944 r. podporządkował się dowództwu AK. Po wkroczeniu Armii Czerwonej pozostał w konspiracji. Był dowódcą oddziału leśnego w ramach II Okręgu Mazowsze-Północ NSZ. 1 V 1945 r. współorganizował brawurową akcję rozbicia katowni UB w Krasnosielcu. W jej wyniku partyzanci NSZ uwolnili 42 więźniów. W lipcu 1945 r., zgodnie z rozkazem dowództwa, rozwiązał swój oddział. Rozpowszechnił informację o swojej śmierci, w którą początkowo uwierzyli funkcjonariusze UB. Komórka legalizacyjna NSZ wyrobiła mu dokumenty na fałszywe nazwisko Mirosław Zbigniew Chodkowski. Wystarał się też o zaświadczenie stwierdzające, że jest repatriantem z Wilna. Wyjechał do Torunia, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości. W 1947 r. wyjechał do Wrocławia, gdzie podjął pracę. Wiosną 1948 r., po aresztowaniu jego ujawnionych kolegów, wyjechał do Szczecina, gdzie kontynuował studia i pracował zawodowo. Był poszukiwany przez UB pod swoim prawdziwym nazwiskiem. We wrześniu 1950 r. został rozpoznany przez byłego konfidenta niemieckiego, a ówczesnie oficera UB i zatrzymany przez MO. Udało mu się uciec z Komisariatu MO Szczecin-Port. Wyjechał do Warszawy w przebraniu kobiety. UB poddał inwigilacji jego rodzinę, a za nim rozesłano listy gończe ze zdjęciem. Udało mu się wyrobić kolejne fałszywe dokumenty na nazwisko Zbigniew Czesław Ryłski. Ponownie osiadł we Wrocławiu. Próbował zmylić UB, do poprzedniego miejsca pracy z pomocą znajomych wysłał kartkę pocztową z Wielkiej Brytanii. W marcu 1952 r. powołano go do odbycia zasadniczej służby wojskowej w WOP w Kętrzynie. Pracował w kancelarii tajnej. Powrócił do Wrocławia, w 1955 r. założył rodzinę. Nie zdecydował się na ujawnienie w kwietniu 1956 r. 8 III 1963 r. został aresztowany we Wrocławiu przez SB. 17 VI 1964 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie skazał go na karę piętnastu lat pozbawienia wolności, zmniejszoną następnie przez Sąd Najwyższy do dziesięciu lat. Z więzienia zwolniono go po odbyciu 5 lat kary. Ukończył studia wyższe w Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu. Pracował m.in. w Centrum Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów „Mera-Elwro” we Wrocławiu. W latach 1980-1981 zaangażował się w działalność NSZZ „Solidarność”, w jego piwnicy odbijano na powielaczu prasę podziemną. W grudniu 1981 r. uczestniczył w strajku w swoim zakładzie. 24 XII 1981 r. aresztowany przez SB, internowany w ośrodku odosobnienia w DarłóWKu. Zwolniono go stamtąd 13 VII 1982 r. Po 1989 r. zaangażował się w działalność kombatancką i polityczną. 21 I 1997 r., po sześciu latach zmagania, Sąd Apelacyjny w Warszawie unieważnił w całości wyrok z 1964 r. Zmarł 16 VII 2006 r. we Wrocławiu. Odznaczony m.in. Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari.

### Opcje strony